УДК [811.112.2+811.161.2]'06'37'276

НОМІНАЦІЯ ІЛЛОКУЦІЇ ПРИ ВИРАЖЕННІ ПРОХАННЯ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ)

Ольга Попович

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті розглядається одна із стратегій реалізації прохання – номінація іллокуції, яка полягає в експлікації мовленнєвої дії за допомогою перформативної формули. Ці формули можуть модифікуватися за допомогою зміни граматичних категорій часу, способу, стану або виду перформативного дієслова чи введенням у них модальних дієслів або виразів. Порівняння відповідних формулювань в німецькій і українській мові виявило певні відмінності у прагматичному аспекті їх вживання.

Ключові слова: перформативна формула, модифікація, модалізація.

Прохання можна визначити як виявлення «бажання мовця аби слухач здійснив ту чи іншу дію, яку він може, але не повинен, не зобов'язаний здійснювати.» [3, с. 71] Залежно від екстралінгвістичних чинників мовне оформлення прохань може бути дуже різним – від окремих висловлень до цілих текстів (оформлених довільно або за встановленим зразком). Відповідно, у комунікативній практиці вироблено ряд стратегій, які дають мовцеві змогу сформулювати прохання відповідно до конкретної ситуації спілкування.

Однією із стратегій, за допомогою яких може реалізуватись прохання, є *номінація іллокуції*, яка полягає у прямому називанні мовленнєвої дії, яку здійснює мовець своїм висловлюванням, і яка на лексико-граматичному рівні характеризується вживанням відповідних перформативних формул.

На сьогодні література до даного питання є дуже об´ємною і різноплановою. Перформативні вирази розглядалися зокрема як один із засобів вираження спонукання, але увага в основному зосереджувалась на класичній формі експліцитного перформатива [4; 5; 7; 10]. Можливості модифікації перформативних виразів досліджувалися для всього класу дієслів спонукання в цілому, без конкретизації особливостей окремих дієслів, акцент при цьому робився на формальні характеристики. [5; 8] Як стратегія спонукання перформативи розглядалися тільки в рамках проекту міжкультурного дослідження мовленнєвих актів в аспекті ступеня ввічливості і прямоти прохання [7]. З огляду на сказане, у цій статті робиться спроба дослідити прагматичний аспект вживання експліцитних перформативів. Центральним питанням тут є: коли і для чого мовець експлікує свою мовленнєву дію за допомогою перформативного виразу, а також яким чином і з яким ефектом мовець може модифікувати класичний перформатив зі значенням прохання?

Загальновизнано, що перформативи не обов´язково повинні мати «класичну» форму з дієсловом в 1-ій ос. тепер. часу акт. ст. дійсн. спос. Перформативні дієслова можуть виступати у різних граматичних формах. Кожна із форм накладає свою перспективу на відображення комунікативної ситуації. «Класична» форма перформатива для реалізації прохання вживається порівняно рідко, поширенішими є

© Попович О., 2008

модифіковані перформативи. Варіанти модифікації перформативної формули відрізняються ступенем ввічливості, вибір того чи іншого формулювання залежить від соціальної і вікової дистанції між співрозмовниками, а також від ситуації спілкування.

Однією із модифікацій є перформативна формула із дієсловом у майбутньому часі. У німецькій мові – це форма Futurum I. Такі формулювання функціонально обмежені: вони використовуються для висловлення прохань до третіх осіб (які присутні при комунікації, але не беруть у ній безпосередньої участі) у ході нарад і засідань. Наприклад: *VORSITZENDER: - Ja; wenn es kumulativ ist, so möchten wir es wirklich nicht hören. OBERST STOREY: - Jawohl, Herr Vorsitzender, ich werde bitten, daß es aus dem Protokoll gestrichen wird. Ich habe wirklich übersehen, daß es eine Wiederholung ist.* [9] Прохання викреслити інформацію скероване до стенографіста, хоч репліка звернена до судді.

В українській мові існує три формальні відповідники, які проте прагматично не є еквівалентами цієї конструкції: аналітична і синтетична форма майбутнього часу і форма доконаного виду. Як свідчать проаналізовані приклади, аналітична форма *буду просити* використовується у тих випадках, коли передбачається певний проміжок часу між висловленням прохання і його виконанням. Наприклад, повідомлення з інтернет-форуму: *До речі, зі мною хочуть прийти двоє моїх навіть можна сказати древніх друзяків ...Я на правах того, хто запрошує, буду просити вас про гостинність.* (ua-football.com) Синтетична форма *проситиму* не передбачає однозначно часового проміжку між висловленням прохання і його виконанням. Порівняно із аналітичною формою вона асоціюється із вищим ступенем ввічливості. Прикладом може служити відповідь редактора на обурення користувачки чату, яка не отримала відповіді на своє запитання під час ефіру: *Я чудово розумію ваші почуття, дуже прикро, що ви не змогли поспілкуватися зі своїми улюбленцями. Але проситиму Вашого розуміння* ...(QuestPistols.COM) Далі наводиться пояснення ситуації, яка стала причиною конфлікту. Такі ж формулювання вживаються для т. зв. умовних прохань (які набирають чинності лише при наявності певної передумови). Наприклад, із резюме: *Житла за межами Дрогобича не маю, проситиму про сприяння у цьому питанні.* Прохання набуває актуальності лише у разі, якщо адресант зацікавить роботодавця і отримає пропозицію роботи. Перформативна формула із дієсловом доконаного виду виражає наполегливе прохання. Із телефонної розмови з приводу співбесіди: *Я розумію, що Ви мені відмовили... але попрошу буквально 2 хвилини Вашої уваги...* Вживання форми доконаного виду може також виражати впевненість мовця у правомірності свого прохання, а також вживатися у висловлюваннях із відтінком роздратованості, як демонструє наступний приклад: *Мені взагалі дивно який вибачте за слово придурок створив цю тему і про що ми можем тут сперечатися попрошу шановних модераторів закрити цю темуууу!!!* (Krapka.te.ua)

До прямих перформативних формулювань [10, с. 196] належить також варіант із дієсловом в умовному способі/ Konditional I. У німецькій мові форма умовного способу сприяє реалізації категорії ввічливості й некатегоричності. У випадку перформативної формули у формі Konditional I це означає, що мовець передає на розсуд адресата не тільки виконання/ невиконання зазначеної дії, але й саму можливість звернутися до нього з проханням у даній ситуації. Наприклад: *Ich muß noch erwähnen diesen fürchterlichen Angriff auf Dresden damals, und ich würde bitten, wenn der Gerichtshof es wünscht, hier einen Zeugen benennen zu dürfen....* [9] Залежність виконання дії від бажання адресата тут додатково експлікується підрядним умовним реченням.

У цьому аспекті українська мова відрізняється від німецької. Форма умовного способу реалізує дві прагматичні функції: може надавати проханню категоричності, наближаючи його до вимоги, або виражати ввічливе некатегоричне прохання. Прикладом першого варіанта вживання може бути таке висловлювання: *Знаєте, просив би відписувати мені державною мовою, якщо ж ви її не знаєте, то краще не пишіть нічого.* (Korrespondent.net) Ілюстрацією другого варіанта вживання є висловлювання: *Тоді я просив би вашого дозволу спершу трохи пограти на органі, отче Антонію.* [1, с. 111] Хоч, на думку М. Баліцької, «форма прохання *просив би* ... є зразком несміливого прохання» і «передбачає продовження *якщо ти не проти* ...» [2, с. 132], вона може використовуватись також і для досить наполегливих прохань. Наприклад: після обґрунтування своєї позиції мовець завершує свій виступ проханням: *Через те я просив би на сьогоднішній день, не зважаючи на те, що бюджетний комітет прийняв рішення проголосувати за цей закон у першому читанні і в цілому, просив би обмежитися першим читанням* ... (зі стенограми 35-го засідання Верховної Ради України (www.rada.gov.ua))

Часто перформативні формули включають модальні дієслова. Такі перформативи прийнято називати модалізованими [10; с. 196]. Вони виражають ставлення мовця до мовленнєвого акту, а також служать для пом'якшення категоричності прохання. Модальні дієслова у перформативній формулі зберігають свою семантику і виступають у мовленнєвому акті індикаторами позиції мовця, в той час як перформативне дієслово виконує роль іллокутивного індикатора. Для вираження інтенції прохання можливі модифікації із такими модальними дієсловами: *dürfen, können, müssen, wollen* (в індикативі й кон'юнктиві) і *mögen* (в кон'юнктиві).

Найпоширенішою є модалізація із дієсловом *dürfen*. Існує три її варіанти: перформативно-модалізовані висловлювання [10, с. 196] (у формі розповідного речення), питально-модалізовані висловлювання [10, с. 196] і висловлювання, де експліцитний перформатив оформляється підрядним реченням *wenn ich bitten darf (dürfte)*. Перший тип висловлень вживається при проханнях про дрібні послуги, коли мовець абсолютно переконаний у своєму праві висловити дане прохання і не має сумнівів у тому, що адресат його виконає. Наприклад: *Die Frage kam nicht richtig durch. Ich darf bitten, nochmals zu wiederholen.* [9] Те, що виконання прохання не вимагає особливих зусиль і адресат сам зацікавлений у відповіді, дозволяє мовцеві апелювати до свого права на відповідну дію. Питально-перформативні висловлювання крім того імплікують, що мовець віддає на розсуд адресата питання про правомірність очікування виконання прохання: *Dürfte ich Sie (darum) bitten, in diesem Raum nicht zu rauchen?* [11, с. 169] У цьому випадку мовець не має впевненості у тому, що адресат погодиться виконати прохання, оскільки він не має достатнього авторитету, щоб вплинути на нього, а зміст прохання є обмеженням свободи адресата. Оформлення перформативної частини як підрядного речення сигналізує про високий ступінь ввічливості: *Die Quittungen gehen Ihnen in den nächsten Tagen, eingeschrieben, zu - Bitte bestätigen Sie mir dann den Empfang, und zwar, wenn ich bitten darf, unter Aufzählung der Empfänger und der Summen.* [9] В ході вирішення фінансових питань із колегою мовець висловлює прохання про додаткову дію, формулюючи його з більшою ввічливістю, ніж основне прохання (*bitte* і *wenn ich bitten darf* відповідно). Модалізація з дієсловом *dürfen* характерна для офіційних ситуацій і при асиметричних стосунках між співрозмовниками. Форми кон'юнктива порівняно із індикативними сприймаються як ввічливіші й дистанційованіші.

Дієслово *können* референує до фізичної здатності або можливості здійснити дію у даній ситуації. Відповідно, ця модифікація вживається надзвичайно рідко. Такі формулювання свідчать про те, що мовець не наважується звернутися до адресата з проханням, разом з тим вони не імплікують більшого ступеня ввічливості. Тому ця

модифікація неадекватна при спілкуванні в неофіційних ситуаціях Крім того, ці конструкції можуть виражати докір. Як підтвердження можна навести коментар носія мови щодо вживання відповідних формулювань: *Wenn ich z. B. zu meinem Mann sage "Könnte ich Dich bitten, den Müll raus zu tragen", dann heisst das, dass es eigentlich seine Aufgabe ist oder er es schon längst hätte erledigen sollen, aber er hat es noch nicht freiwillig getan und ich muss ihn schon wieder daran erinnern.* В офіційних ситуаціях ці формулювання не отримують негативного звучання і є цілком адекватними. Так, мовець може без застережень сформулювати прохання до колеги таким чином: *Könnte ich Sie bitten, diese Aufgabe zu übernehmen.* (з листа)

Наведені вище німецькі конструкції не мають прямих граматичних відповідників в українській мові, однак вони існують на семантичному рівні. Для модифікації перформативних прохань значеннями дозволу і можливості в українській мові маємо ряд конструкцій: *(чи) можна (по)просити, чи не можна попросити, чи можу я попросити, чи (не) міг би я попросити*. Найпоширенішою конструкцією даної групи є *можна попросити*. Вона виражає нейтральне ввічливе прохання. Наприклад, у відповідь на повідомлення про різні візуальні редактори, мовець просить адресата: *А можна попросити Вас ось це що вгорі* [мається на увазі цитата висловлювання адресата] *викласти на форумі. Дуже цікаво.* (informatics.at.ua/forum) Можливий також варіант із перформативним дієсловом недоконаного виду, що зменшує наполегливість прохання, оскільки представляє мовленнєву дію не як здійснений факт, а як спробу. Наприклад: відповідаючи на письмові запитання із залу, доповідач просить автора записки самому прочитати своє запитання: *Можна просити вас прочитати, мені тяжко просто*. (www.rada.gov.ua) Прохання тут підкріплено обґрунтуванням. Ступінь ввічливості таких формулювань можна збільшити. Одним із засобів для цього є питальна частка *чи*. Для прикладу наведемо прохання журналіста під час інтерв'ю: *Чи можна попросити Вас як члена Асоціації українських письменників, як поетесу охарактеризувати основні тенденції, що намітилися в українському книговиданні протягом останніх кількох років?* (justus.com.ua/inter/2006/04/18/8) Питальна форма висловлювання сама по собі є засобом вираження некатегоричності спонукання. Додавання частки *чи* збільшує характер питальності і відповідно знижує ступінь наполегливості прохання. Комбінація частки *чи* і заперечення вносить у висловлювання прохання долю сумніву у можливості його виконання. Тому формулювання прохання із позиції негативного очікування покликане полегшити адресатові потенційну відмову. Для прикладу, журналіст в ході інтерв'ю звертається до письменниці: *Чи не можна попросити Вас розказати щось про себе, про свою родину, батьків?* (ukrlit.blog.net.ua/2007/05/23) Таке обережне формулювання вибирається тут тому, що мовець певною мірою втручається в особисте життя адресата, що може викликати незадоволення останнього.

Набагато рідше вживається модифікація із дієсловом *могти* в дійсному або умовному способі. Через наявність експліцитно вираженого адресанта тут тематизується міжособистісний зв'язок між комунікантами. Крім того, вони демонструють особисту зацікавленість мовця у здійсненні відповідної дії. Такі формулювання з дієсловом *могти* у дійсному способі використовуються для повторних прохань і супроводжуються подяками. Наприклад: *Шановний …! Дякую Вам за надану мені допомогу. … Чи можу я попросити Вас про допомогу в написанні заяви до суду. Ще раз дякую, з повагою, …* (www.911.kiev.ua) Мовець раніше уже звертався до адресата з проханням про юридичну консультацію і отримав допомогу, що дає йому підставу сподіватися, що адресат виконає ще одне подібне прохання. Як і у випадку модалізації з *можна*, питальна частка *чи*, заперечення, а також умовний спосіб є засобами пом'якшення прохання: *Юлінька, чи міг би я попросити*

фотографії з концерту у Будинку Офіцерів для опублікування на офіційній сторінці сестер (juliagorobey.livejournal.com)

Модальне дієслово *müssen* реферує до необхідності висловити прохання. Мовець таким чином виражає, що певні зовнішні обставини змушують його просити адресата про виконання певної дії. Автор наукової праці звертається до читача: *Ich muss bitten, die Auseinandersetzung S. 11 – 94 des Abdruckes im Zusammenhange zu lesen; hier kann bloß ein Abschnitt aus ihr mitgeteilt werden.* [6, с. 92] Обсяг матеріалу, на який посилається автор, не дозволяє прямої цитати і змушує просити читача самому звернутись до першоджерела. Як і у попередніх випадках форма кон'юнктива зменшує категоричність висловлювання. В ході наради мовець наводить аргументи на користь проведення іпотечних операцій на основі марки і завершує висловлювання проханням: *... und ich müßte bitten, daß die in Frage kommenden Gruppen ihre Verhandlungen mit den deutschen Institituten auf dieser Basis führten.* (www.bundesarchiv.de/akenreichskanzlei1919-1933)

Українськими відповідниками цих формулювань є *мушу (по)просити* і варіант із дієприкметником *змушений (по)просити*. Варто зазначити, що ці конструкції рідко вживаються для реалізації власне прохання. Частіше вони виражають вимоги або попередження: *Мушу попросити посилання на джерело цієї інформації, інакше я буду змушена видалити її.* (www.hpclub.com.ua/forumhp) Вибір форми прохання свідчить про доброзичливе ставлення мовця до адресата і небажання застосовувати щодо нього санкцій. У ситуаціях прохання такі формулювання, як і в німецькій мові, сигналізують про його вимушений характер, спричинений зовнішніми чинниками, включаючи певні дії самого адресата, як у наступному прикладі, де прохання про пояснення спричинене неконкретним висловлюванням адресата в ході дискусії: *Оцього взагалі не зрозумів. Ви якось так загадково висловлюєтеся... Знову змушений просити Вас пояснити свою тезу.* (bo.net.ua/forum)

До третьої групи входять дієслова *mögen* (в кон'юнктиві) і *wollen* (в індикативі або кон'юнктиві), які експлікують бажання мовця висловити прохання, при чому *wollen* виражає бажання-намір. Такі формулювання дають переваги з точки зору можливих заперечень з боку адресата. В той час як адресат може відкидати адекватність конкретного прохання в певній ситуації, необхідність або правомірність його висловлення, позиція мовця, виражена в категоріях суб'єктивних бажань і намірів, не потребує логічного обґрунтування. З іншого боку, пряме висловлення своїх бажань у більшості випадків не схвалюється суспільством. З цієї причини модифікації з індикативною формою трапляються надзвичайно рідко. Після змалювання несприятливої ситуації і своєї реакції на неї мовець звертається до аудиторії: *Und weiter kann ich nur hoffen, nein, ich will BITTEN, dass die anderen Mitkämpfer das selbe tun.* (mequito.org/stories/date/2006/01) Таке формулювання виражає дуже наполегливе, емоційне прохання. Конструкція *wollte bitten* є некатегоричним засобом вираження наміру мовця і не передбачає претензії на безумовне виконання вказаної дії, завдяки чому є адекватним і поширеним засобом реалізації прохання. Наприклад*: ... ich bin nicht auf dem Laufenden, wie weit die Prestigeklassen durch sind oder noch zur Diskussion stehen. Aber ich wollte bitten, wirklich zu überdenken, ob man den Dragon Disciple zulässt oder nicht.* (de.groups.yahoo.com) У даному прикладі мовець не впевнений, чи дія, про яку він просить, ще актуальна у даний момент.

В українській мові у цій семантичній групі маємо три конструкції із дієсловом *хотіти* – в теперішньому і минулому часі дійсного способу, а також в умовному способі. Від своїх німецьких відповідників вони відрізняються вищою частотністю вживання в мовленні. Це стосується насамперед конструкції *хочу (по)просити*. Це формулювання вживається у ситуаціях, коли мовець просить адресата про невелику

послугу і переконаний, що в останнього немає підстав відмовити у виконанні прохання. Наприклад: *Хочу попросити учасників форуму висловитися з приводу того, яким вони бажали би бачити академічне релігієзнавство.* (www.risu.org.ua/forum) Оскільки суть інтернет-форумів полягає в обміні думками на певну тему, мовець вважає цілком доречним висловити своє бажання отримати думки щодо питання, яке його цікавить, і формулює своє прохання відповідним чином. Не такою категоричною є модифікація з формою умовного способу. Вона імплікує певний сумнів у позитивній реакції адресата, що надає таким формулюванням характеру ввічливості й розширює сферу їхнього вживання, зокрема при асиметричних рольових відношеннях комунікантів. Для прикладу можна навести таке прохання: *Хотів би попросити шановного модератора, пояснити точно, як поставити власні фільми на роздачу.* (www.hurtom.com/torrents/forum) Особливістю української мови є модифікація прохання дієсловом *хотіти* у формі минулого часу. Референція до бажання мовця як до його минулого стану не нейтралізує перформативний характер висловлювання. За допомогою такого формулювання мовець зменшує вагу й актуальність вказаної дії. Таке оформлення прохань трапляється у ситуаціях невимушеного спілкування. Прикладом може бути таке оголошення з інтернету: *... Є одне невеличке прохання до тих, хто трішки розбирається у компутерах. В мене у Львові є друг, котрому я хотів би встановити на його нокію 6300 програму для читання (QReader), та записати кілька книжок у *.fb2 та *.txt. В зв"язку з тим, що я живу та працюю в Києві, а у Львові буваю найчастіше раз на рік, хотів попросити про це когось, хто має компутер та хоч трішки у ньому розбирається. оплата пивом:)* (forum.lviv.in) У даному прикладі вирази *невеличке прохання*, *хоч трішки розбирається, оплата пивом* додатково експлікують, що тут йдеться про незначну послугу, яка не вимагає від адресата ні особливих зусиль, ні спеціальної кваліфікації і тому з легкістю може бути виконана.

Ще одним варіантом модифікації перформативної формули є пасивізація. Ця можливість існує лише в німецькій мові і тільки у формі Vorgangspassiv. При таких формулюваннях у комунікативний фокус потрапляє адресат прохання або його пропозиційний зміст. Прикладом першого випадку є таке прохання із газети: *Der Mörder, der etwa 1,65 Meter groß ist, hat ein volles Gesicht ... Alle Personen, die den Mann in der Nacht zum Donnerstag gesehen haben, werden gebeten, sich umgehend bei der Mordkommission ... zu melden.* [9] Особа адресанта переводиться тут в імплікацію, оскільки в даному випадку не має значення від кого виходить прохання, натомість важлива правильна ідентифікація адресата. Прикладом фокусування на змісті прохання є формула, яку інколи пишуть на запрошеннях: *u. A. w. g. (= Um Antwort wird gebeten.)* Безособовий пасив дозволяє імплікацію як адресанта, так і адресата, оскільки із ситуації і попереднього запрошення зрозуміло, від кого виходить і кому адресоване прохання. Проте сфера вживання таких прохань обмежена формальними ситуаціями. В українській мові їм певною мірою відповідають висловлювання із іменниковими перформативами: *Велике прохання до учасників та гостей* [семінару] *протягом доби покинути місто.* [1, с. 263] Іменникові перформативні формули часто вживаються також у текстах оголошень у громадських місцях. Наприклад: *Прохання при вході в будинок і при виході закривати двері.*

Хоч стратегія номінації іллокуції порівняно нечасто вживається для вираження прохання, дослідники функціонально-семантичного поля спонукальності відзначають, що перформатив *прошу* є найпоширенішим порівняно з іншими перформативними дієсловами. [4, с. 57] Слід відзначити також той факт, що ця стратегія має чи не найбільший арсенал формальних засобів реалізації висловлень. Варіанти модифікації прохань у рамках стратегії номінації іллокуції відрізняються семантичними елементами, що мають безпосередній вплив на їх прагматичну

спроможність і можливості використання у різних типах ситуацій. Однак всі варіанти формулювань завдяки вживанню дієслова «просити» або іменника «прохання» реферують до конститутивних ознак прохання і тематизують зокрема залежність мовця від адресата і добровільність виконання спонукання.

1. Андрухович Ю. Перверзія. – Львів: ВНТЛ-Класика. 2004. – 304 с. 2. Баліцька, М.З. Роль адресанта в реалізації мовленнєвого жанру прохання// Актуальні проблеми металінгвістики. Наук. зб.- Черкаси. 2001. - ст. 129 – 132. 3. Безяева М.Т. Вариативный ряд конструкций русской просьбы // Вестник Московского у-та. Сер. 9. Филология. – 1998 - №1. – С. 71-89. 4. Нарушевич-Васильєва, О. В. Категорія спонукальності у прагмастилістичному аспекті. Дис. канд. філол. наук: 10.02.01 / Одеський національний ун-т ім. І. І. Мечнікова. - Одеса, 2002. – 177 с. 5. Терещенко, Т.В. Мовленнєві акти з перформативними виразниками: Дис. канд. філол. наук: 10.02.04/ Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки. – Луцьк, 2001.– 203 с. 6. Bechtel, F., Bexhtel F. Die Hauptprobleme der indogermanischen Lautlehre seit Schleicher. – Hildesheim: Georg Olms Verlag. 2004. – 414 S. 7. Blum-Kulka, Sh. Indirectness and politeness in requests: same or different? // Journal of Pragmatics. – 1987. – Vol. 11. – P. 145 – 160. 8. Brandt, M., Falkenberg, G., u. a. Die performativen Äußerungen – eine empirische Studie. – Lund: Germanist. Inst. d. Univ., 1989. – S. 1 – 81. 9. Das Digitale Wörterbuch der deutschen Sprache des 20. Jahrhunderts. http://www.dwdscorpus.de
10. Hindelang, G. Auffordern: die Untertypen des Aufforderns und ihre sprachliche Realisierungsformen.– Göppingen: Alfred Kümmerle, 1978.–572 S. 11. Langenscheidts Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. - Berlin u. München: Langenscheidt KG, 1997. – S. 169.

NOMINATING THE ILLOCUTION IN REQUESTS (A STUDY BASED ON GERMAN AND UKRAINIAN)

Olha Popovych

This article examines one of the strategies of getting across a request using a performative formula. The formulae in question can get modified by changing the grammatical categories of tense, mood, aspect and voice of the performative verb or by incorporating modal verbs or modal expressions. A comparison of the respective units in German and Ukrainian has led to reveal certain pragmatic differences in their functioning.

Key words: performatives, modification, modality.